

PALVELUALOITE: OPINTO-OHJAUS OSTOPALVELUNA

Leena Ståhlberg SUUNTA-palvelut Leena Ståhlberg Ky:stä on tehnyt 2.2.2016 palvelualoitteen opinto-ohjauksesta ostopalveluna. Palvelualoite koskee opinto-ohjauksen toteuttamista ostopalveluna eräänlaisena oposetelinä. Seteli olisi käytössä kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla ja aloitteen mukaan setelillä voitaisiin helpottaa kaupungin kuormittunut ohjausta.

Kuopion kaupunginvaltuusto on päätöksellään §109 (14.12.2015) hyväksynyt palvelualoitteen käyttöönotettavaksi kokeiluajaksi 1.1.2016 – 30.5.2017. Kokeilun aikana selvitetään, miten palvelualoitekäytäntö soveltuu Kuopioon.

Palvelualoitekäytännöllä tarkoitetaan oikeutta tehdä palvelualoite tai pelkkää ideaa siitä, miten jokin kaupungin toiminto voitaisiin järjestää aloitteentekijän toimesta kustannustehokkaammin ja/tai laadukkaammin kuin mitä se nyt järjestetään. Tavoitteena on lisätä kuntalaisten, kunnan ja yrittäjien keskinäistä vuorovaikutusta ja luoda uusia ehdotuksia ja ideoita kunnan palvelujen kehittämiseen. Palvelualoitetta ei voi tehdä asioista, jotka koskevat lakisääteisiä viranomaistehtäviä, strategista johtamista tai konserniyhtiön toimintaa.

Palvelualoitteen voi tehdä kaupungin työntekijä, kuntalainen tai yhteisö, laitos ja säätiö, jonka kotipaikka kunnassa on. Kunta ei sitoudu hyväksymään ehdotuksia. Palvelualoitteen tekijällä tulee itsellään olla aie ja valmius ryhtyä toteuttamaan aloitteen kohteena olevia palveluja. Palvelualoite tehdään kirjallisesti ja se toimitetaan kaupungin kirjaamoon. Aloite lähetetään valmisteltavaksi sitä koskevalle palvelualueelle, joka arvioi oman vastaavan palvelun kustannukset ja laadun sekä tekee vertailun oman ja annetun palvelualoitteen välillä. Palvelualoite on käsiteltävä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta. Jos aloitteen kohteena oleva toiminta päädytään kilpailuttamaan, kilpailutus tehdään hankintalain mukaan. Hankinnan arvon jäädessä alle kansallisen kynnysarvon hankinta toteutetaan kaupungin pienhankintaohjeen mukaisesti. Palvelualoiteoikeus merkitsee mahdollisuutta aloitteen tekemiseen, mutta lopullinen päätösvalta asiassa on kunnan luottamuselimillä. Tarjouskilpailuun voivat osallistua kaikki kiinnostuneet ja soveltuvat toimijat aloitteen tekijän lisäksi. Palvelusopimus tehdään tarjouskilpailun voittajan kanssa.

OPINTO-OHJAUS OSTOPALVELUNA

Lukiolain (629/1998) mukaan osa lain mukaisista palveluista voidaan ostaa yhteisöltä tai säätiöltä. Suoraan yksityishenkilöltä ostamisesta lukiolaissa ei säädetä, joten se ei ole mahdollista.

Lukiolain 5 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjä voi hankkia osan lukiolaissa tarkoitetuista palveluista lukiolain 3 §:ssä tarkoitettulta koulutuksen järjestäjältä tai muulta yhteisöltä taikka säätiöltä.

Lupa lukiokoulutuksen järjestämiseen voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Säännökset sallivat myös sen, että koulutusta hankitaan myös sellaiselta yhteisöltä tai säätiöltä, jolla ei ole julkisten koulutuspalvelujen

järjestämislupaa. Myös kaupalliselta pohjalta toimivien koulutuspalvelujen tuottajien on katsottu voivan toimia koulutuksen tuottajina. Koulutuspalvelujen hankkimisella muualta voidaan täydentää varsinaisen koulutuksen järjestäjän oppilaitoksen antamaa opetustarjontaa. Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä ei voi kuitenkaan luopua koulutuksen järjestämisestä itse.

HE 86/1997 mukaan pykälän 2 momentti sisältää säännöksen mahdollisuudesta koulutuspalveluiden hankkimiseen muilta palveluiden tuottajilta. Kysymykseen tulevat sekä muut koulutuksen järjestämisluvan saaneet tahot että muut koulutuspalveluita tuottavat yhteisöt ja säätiöt. Koulutuspalveluiden hankkimisella täydennetään koulutuksen järjestäjän antamaa opetusta. Säännös ei mahdollista, että luvan saanut koulutuksen järjestäjä itse luopuu koulutuksen järjestämisestä. Koulutuksen hankkimisesta on voimassa, mitä eri koulutuksen järjestäjien tai muun yhteisön tai säätiön välillä sovitaan. Opiskelija voi olla pääsääntöisesti kirjoilla samanaikaisesti vain yhden koulutuksen järjestäjän opetuksessa. Luvan saanut koulutuksen järjestäjä vastaa hankkimansa koulutuksen laadusta. Koulutuksen laadun valvonnan muodoista voidaan ottaa määräyksiä koulutuksen hankintasopimukseen. Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskelijoidensa osalta tämän lainsäädännön mukaisten hallinnollisten päätösten tekemisestä. Taho, jolta koulutusta hankitaan vastaa ainoastaan opetuksesta ja siihen liittyvistä välittömistä toimenpiteistä, kuten opiskelijoiden arvioinnista. Arvioinnin tulokset otetaan kuitenkin koulutuksen järjestäjän antamaan todistukseen.

Palvelualoitteikäytännön ajatuksena on, että palvelu järjestettäisiin tehokkaammin ja/tai laadukkaammin kuin kaupungin nykyinen palvelu. Palvelualoitteessa kuvatun oposetelin tarkoituksena ei kuitenkaan ole korvata nykyistä opinto-ohjusta kustannustehokkaammalla ja laadukkaammalla palvelukonseptilla, vaan tuoda uudenlainen tapa hankkia lisäohjausta lukioikäisille nuorille. Oposeteli olisi siten lisäpalvelu eikä nykyisen palvelutuotannon vaihtoehto.

Leena Ståhlbergin tekemä palvelualoite merkitään palvelualueella tiedoksi. Koska palvelualoite ei ensisijaisesti ole vaihtoehto nykyiselle palvelutuotannolle, tässä vaiheessa lukioiden opinto-ohjauksen järjestämisestä vaihtoehtoisella tavalla ei tehdä tarkempaa lisäselvitystä.

Kuopiossa 9.5.2016

Antti Kervinen, lukio-opetuspäällikkö
p. 044 718 4040